

Plan mot diskriminering och kränkande behandling Forslundagymnasiet

Dokumentnamn: Plan mot diskriminering och kränkande behandling inom de kommunala gymnasieskolorna.		
Dokumentansvarig: Cathrin Backman Löfgren		Dokumentdatum: 2020-01-20
Godkänd av: Rektor Cathrin Backman Löfgren	Version: 1.0	Reviderad: 2021-02-11

Innehåll

Vision	2
Syfte och innehåll	2
Lagar	2
Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	3
Handlingsplan	4
Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar elever emellan misstänks	4
Dokumentation	5
Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar mellan personal och elev misstänks	5
Uppföljning och dokumentation	6
Forslundagymnasiet främjande och förebyggande arbete	7
Främjande arbete	7
Följande främjande aktiviteter läsåret 2020/21:	7
Utvärdering av läsåret 2019/20	8
Resultat från elevenkäten:	8
Förebyggande åtgärder	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Följande förebyggande åtgärder läsåret 2020/21:	9
Rektor	11
Biträdande Rektor	11
Kurator	11
Skolsköterska	11
Ordlista	12

Vision

Elever som går på Umeå kommuns gymnasieskolor ska bli sedda, lyssnade på och inspirerade till lärande och utveckling. Vi vill ge eleverna en trivsamt skolmiljö där de känner sig trygga, blir positivt uppmärksammade och upptagna i den sociala gemenskapen. Nolltolerans ska råda mot all diskriminerande och kränkande behandling. Alla på skolan, elever som personal, ska visa respekt för varandra och människors olikheter.

Syfte och innehåll

Syftet med arbetet är att skydda eleverna mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är också ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp etc.

Lagar

Skolans värdegrundsarbete regleras av flera lagar och förordningar.

I Läroplanen för gymnasieskolan står det att

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (SKOLFS 2011:144)

I Skollagen slås det fast att

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. (Skollagen 2010:800, 6 kap. 7 och 8 §§)

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna i diskrimineringslagens tredje kapitel.

Lagstiftningens tidigare krav på att ta fram en årlig plan gällande diskriminering har ersatts

med en skyldighet för skolan att arbeta med aktiva åtgärder enligt vissa bestämda steg samt dokumentera alla delar av detta arbete. Skolans arbete med aktiva åtgärder ska omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. (Före 1 januari 2017 omfattades inte diskrimineringsgrunderna ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck) Det är en utvidgning jämfört med tidigare regler och det innebär att villkor, arbets- och studiemiljö och rutiner ska analyseras ur fler aspekter.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att utbildningsanordnare ska:

- Kontinuerligt undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
- Analysera orsaker till upptäckta hinder och risker
- Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
- Följa upp och utvärdera arbetet.

Utbildningsanordnare ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Vilka aktiva främjande och förebyggande åtgärder är skäligen att kräva?

Vad som är skäligen får avgöras från fall till fall. Skälighetsbedömningen bör göras med hänsyn till resurser, behov och andra omständigheter i det enskilda fallet. Klart är att konstaterade problem inte kan lämnas utan åtgärd eller att de åtgärder som vidtas är betydelselösa

Skollagens regler om kränkande behandling har inte förändrats (efter den 1 januari 2017).

Trenderna bland eventuella fall kan ligga till grund för framtida förebyggande åtgärder.

Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Ur "Arbete mot kränkande behandling" (Skolverkets Allmänna råd, Stockholm 2012)

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder (samt bristande tillgänglighet 2015-01-01), sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Sexuella trakasserier, trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara kopplat till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kränker elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt i verksamheten och även via exempelvis telefon och Internet. Trakasserier och kränkande behandling kan exempelvis uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en *upprepad negativ handling* när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Handlingsplan

Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar elever emellan misstänks

1. Elev som känner sig diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt eller upplever att någon annan elev blir trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt tar kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som upptäcker/får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för diskriminering, trakasserier/sexuella trakasserier/kränkningar meddelar rektor, både muntligt och via Prorenata. Rektor anmäler vidare till huvudmannen.
3. En utredning initieras skyndsamt av rektor. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering, trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade.
4. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs.
5. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs föräldrar informeras efter samtycke av elev.
6. Uppföljningssamtal sker med inblandade elever inom tre veckor. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
7. Ärendet rapporteras av rektor till huvudman enligt särskild rutin.

8. Vid oönskad händelse som kan leda till personskada ska detta registreras via Umeå Kommuns tillbudssystem "Stella".

Rektor har möjlighet att besluta om avstängning av elev eller annan disciplinär åtgärd enligt bestämmelserna i 5 kap. skollagen 2010:800

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till Skolinspektionen, Barn-och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller kränkingsärenden.

Dokumentation

All dokumentation ska vara skriftlig. Detta sker på blanketten "Anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling", som finns på intranätet och skickas till Prorenata. Det ska skapas en blankett för varje elev som är aktuell i ärendet. Det ska tydligt framgå vad som har hänt, vilka elever som är inblandade, om det har bedömts vara kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering i lagens mening, vilka åtgärder som har vidtagits och hur uppföljning skett. Blanketten skapas direkt när ärendet initieras och fylls på löpande under ärendets gång. De samtal som hålls med elev/elever sammanfattas skriftligt i ett enskilt dokument som arkiveras hos rektor.

Så här arbetar vi när diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar mellan personal och elev misstänks

1. Elev som känner sig diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal eller upplever att någon annan elev blir diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal tar kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som fått kännedom om att en elev känner sig diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad/kränkt av personal informerar rektor. Rektor anmäler vidare till huvudmannen.
3. Närmaste chef till den personal uppgifterna gäller, utreder ärendet skyndsamt genom att i ett kontrollsamtal samla fakta om det inträffade. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Dokumentation sker enligt riktlinjer för Umeå Kommun.
4. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådana fall vilka åtgärder. En åtgärd kan vara att erbjuda eleven stöd via elevhälsan.
5. Vårdnadshavare till elev/elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs förälder informeras efter samtycke av elev.
6. Uppföljningssamtal med aktuell elev sker inom tre veckor. Vid behov sker ytterligare uppföljning.

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller kränkingsärenden.

Uppföljning och dokumentation

Rektor är ansvarig för att varje enskilt fall följs upp och dokumenteras men uppgiften kan delegeras. Detta sker på blanketten "Anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling", som finns på intranätet och skickas till Prorenata. Blanketten skapas direkt när ärendet initieras och fylls på löpande under ärendets gång. Rektor är ansvarig för handläggning, dokumentation och uppföljning av fallet.

Varje enskilt fall avslutas med en avstämning mellan rektor och elevhälsan samt att en utvärdering fylls i på blanketten. När fallet är avslutat arkiveras och diarieförs blanketten och det sker en återrapportering till huvudmannen. Sekretessprövning genomförs vid eventuell förfrågan om utlämning av dokumentation.

Forslundagymnasiet främjande och förebyggande arbete

Främjande arbete

Forslundagymnasiet driver ett främjande arbete i syfte att skapa trivsel och god atmosfär för alla som jobbar och studerar vid skolan. Forslundagymnasiets främjande aktiviteter bygger på att skapa trygghet inom programmen och på skolan. Våra främjande aktiviteter syftar till att undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten samt att verka för tidig upptäckt av enskilda elever som av någon anledning inte trivs eller mår bra i skolan.

Ett gott mottagande av eleverna i åk 1 är en viktig del av att känna sig trygg och att trivas på skolan och i sin klass. Vid terminsstarten för åk 1 genomförs därför dagar med gruppstärkande övningar, möjlighet att lära känna och orientera sig i skolmiljön och lära känna sina klasskamrater. Fokus på dagen kommer att vara att lära känna gruppen och varandra och att ha en trevlig dag tillsammans.

Under höstterminen 2020 startade Forslundagymnasiet ett Trygghetsråd med syfte att skapa en hälsofrämjande miljö för våra elever och personal. Med i trygghetsrådet sitter representanter från samtliga arbetslag (pedagoger, servicepersonal, assistenter, fritidsledare, rektor och elevhälsa). Trygghetsrådet träffas ca 2 gånger/termin och vid vissa av dessa möten kommer även elevrepresentanter, från samtliga årskurser och program, att bjudas in.

Följande främjande aktiviteter läsåret 2020/21:

- Information från avlämnande skola lämnas till elevhälsan i samband med att nya elever börjar på Forslundagymnasiet. Specialpedagog ansvarar för överföring till pedagoger.
- Uppstartsdag med åk 1. Fokus på att lära känna klassen. Mentor ansvarar.
- Delas årskurs 1 in basgrupper.
- Mentor har kort introducerande samtal med varje elev enskild för att prata om elevens tidigare skolgång och eventuella stödbehov.
- Mentorns dag för alla klasser vid läsårsstart – trivselaktiviteter i klassen tillsammans med mentor. Mentor ansvarar.
- Information till elever, föräldrar och personal angående skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Under början av höstterminen sker informationen i arbetslagen, på mentorstid, på föräldramötet som äger rum i början av höstterminen för elever i åk 1. Rektor, kurator och mentorer ansvarar.
- Skolsköterskan erbjuder alla nya elever ett hälsosamtal och då dokumenteras elevernas trivsel på skolan och återkopplas till mentorer och EHT (elevhälsoteam) på gruppnivå. Skolsköterska ansvarar

- Kurator, fritidsledare, rektorer och elevhemsansvarig har inskrivningssamtal med alla elever boende på elevhemmet. Samtalets fokus är trygghet, trivsel och ordningsregel. Rektorer ansvarar.
- Utvecklingsamtal med mentor en gång per termin. Mentorer ansvarar.
- Frågor rörande psykosocial arbetsmiljö är en fast punkt under klassrådet och diskuteras under mentors ledning. Mentorer ansvarar.
- Programforum två gånger per termin där eleverna har möjlighet att påverka sin skolgång genom att lyfta frågor som kommit upp i klasserna. Rektor, biträdande rektor ansvarar
- Elevskyddsombud för varje program utbildas och deltar i såväl det fysiska som psykosociala arbetsmiljöarbetet. Elevskyddsombud genomför trygghetsvandringar för att kartlägga skolans inom- och utomhusmiljö. Rektor, biträdande rektor ansvarar tillsammans med kurator.
- Regelbundna träffar mellan mentorer och elevhälsa för att tillsammans gå igenom situationen i de olika klasserna. Rektor, biträdande rektor ansvarar och Elevhälsan samordnar.
- Tät uppföljning av elever skolnärvaro då vi vet att det kan finnas samband mellan skolfrånvaro och trygghet och trivsel. Rektor, biträdande rektor och EHT ansvar
- Elever besvarar elevenkäter som innefattar bland annat trivsel och trygghet på skolan. Mentorer ansvarar.
- Enkät till elever boende på elevhem 1 gång/termin. Vid dessa tillfällen får elever möjlighet att önska kontakt med kurator för samtal kring mående och trygghet. Kurator och fritidsledare ansvarar

Utvärdering av läsåret 2019/20

Resultat från elevenkäten:

Läsårets utvärdering bygger på resultat från elevenkäten. Svaren redovisas i en skala från 0 till 10 där 10 alltid anger det mest eftersträvarvärda resultatet.

Forslundagymnasiet sammanställning	Riket 2019
Jag känner mig trygg i skolan: 8,4	8,1
Jag skulle rekommendera min skola till blivande elever: 7,9	7,2
Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling: 7,5	7,2
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt: 7,9	7,3
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev: 8,7	7,5
På min skola finns det elever som jag är rädd för: 7,9	8,2
På min skola finns det personal som jag är rädd för: 8,0	8,4
På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet: 6,9	5,4
På min skola respekterar elever och lärare varandra: 7,3	7,2
På min skola pratar vi om mänskliga rättigheter: 6,1	7,1

Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll: 6,2	5,0
Mina lärare ser till att ordningsregler på skolan följs: 7,8	7,2
På min skola respekterar vi varandras olikheter: 7,7	7,3

I analys av ovanstående resultat så hittar vi några områden där vi måste jobba vidare. Vi kommer att lyfta detta tillsammans med lärare och elevrepresentanter från varje klass, för att se hur vi på skolan kan jobba vidare med dessa frågor.

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet på Forslundagymnasiet grundas på de behov som framkommit i bland annat elevenkäter, programråd, elevråd, hälsosamtal, eht samt det arbetslagen har uppmärksammat.

Det pågår ett utvecklingsarbete som ett led i att förtydliga rutiner och starta upp ett systematiskt arbete med kartläggning, analys, åtgärder och utvärdering. Utveckling pågår också bland pedagoger i samarbete med elevhälsan att inventera hur diskrimineringsgrunderna tas upp i undervisning i de olika kurserna.

Utifrån att skapa trivsel och trygghet i skolans lokaler och områden skapades under höstterminen 2020 ett Trygghetsråd. I Trygghetsrådet ingår pedagoger från gymnasiet och gymnasiesärskolan, kurator, skolsköterska, elevkonsulent, biträdande rektor, vaktmästare och fritidsledare. Trygghetsrådet arbetar med förebyggande åtgärder utifrån prioriterade områden som tex har framkommit utifrån bland annat elevenkäter. Arbetet med trygghetsrådet kommer att utvecklas under läsåret till exempel med elev representation.

Följande förebyggande åtgärder läsåret 2020/21:

- Vid uppstart under höstterminen träffar mentor till åk 1 samtliga elever för enskilda samtal med syfte att lära känna eleven och få vetskap om eventuella behov av stöd i lärandet och elevens mående. Pga covid-19 beslutades att även mentorer i åk 2 och 3 skulle genomföra enskilda samtal med sina elever. Mentor ansvarar
- Varje läsår tydliggörs ordningsregler för alla elever. Mentor ansvarar
- Samarbetsövningar i terminsstart för att bygga trygga grupper för framförallt åk 1 och åk 2. Mentorer ansvarar.
- För att främja trygghet och skapa bättre lärmiljö för elever så har varje klassrum har möblerats utifrån basgrupper. Mentor ansvarar.

Kontaktuppgifter

Vill du anmäla diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, få svar på frågor eller få mer information kan du kontakta:

Rektor

Cathrin Backman Löfgren
070-779 56 88

Biträdande Rektor

Elin Fagernäs, gymnasiet
070-650 14 51

Biträdande Rektor

Anna Steigert, gymnasieskolan
070-592 24 10

Kurator

Cecilia Helmersson
070-655 12 48

Skolsköterska

Catarina Ivarsson
070-273 79 92

Ordlista

Vision:	Idealbild, framtidsbild
Nolltolerans:	Ingen som helst tillåten avvikelse
Missgynnas:	Behandlas orättvist
Juridisk bemärkelse:	Vad lagen säger
Subtil:	Knappt märkbar
Huvudman:	Ansvarig myndighet
Skolhuvudman:	Den som anordnar skolverksamhet, till exempel en kommun eller ett bolag eller en förening som driver en fristående skola
Programforum:	Möte mellan rektor och elever på programmet för att öka elevers inflytande i sin skolgång
Prorenata:	Skolans dokumenteringsverktyg där aktuella händelser och studiesituation dokumenteras enskilt för varje elev
Åtgärdsprogram:	Ett dokument/beslut där det framgår vad eleven får för särskilda stödåtgärder för att få möjlighet att nå kunskapskraven, se 3 kap. 9 § skollagen (2010:800).
VBS-blankett:	Nätbaserad dokumentmall
EHT:	Elevhälsoteam